

چکیده نتایج طرح آمارگیری گذران وقت - بهار ۱۳۹۹

گروه اجتماعی دفتر جمعیت، سرشماری و نیروی کار

مردادماه ۱۳۹۹

مقدمه

طرح آمارگیری گذران وقت باهدف دستیابی به شیوه گذران وقت افراد جامعه، شناخت نوع و مدت زمان فعالیت‌های انجام‌شده توسط آنها، نخستین بار برای دوره آماری یک ساله در فصول پاییز و زمستان ۱۳۸۷، بهار و تابستان ۱۳۸۸ و برای دوره آماری دوم، فصول پاییز و زمستان ۱۳۹۳ و بهار و تابستان ۱۳۹۴، در مناطق شهری کشور توسط دفتر جمعیت، نیروی کار و سرشماری تهیه، طراحی و اجرا شد.

سومین دوره آماری این طرح در فصل پاییز و زمستان ۱۳۹۸ و بهار ۱۳۹۹ در نقاط شهری کشور اجرا شد و ادامه دوره یکساله طرح در تابستان اجرا می‌شود. گزارش حاضر به نتایج این طرح در بهار اختصاص دارد، اجرای این طرح در چهارمین هفته خرداد ماه در نقاط شهری کشور اجرا شد. نوع آمارگیری این طرح نمونه‌گیری است و جامعه آماری طرح خانوارهای معمولی ساکن و گروهی ساکن در نقاط شهری کشور است. در این آمارگیری جمع‌آوری اطلاعات خانواری توسط مأمور آمارگیر به صورت حضوری و اطلاعات فردی توسط افراد خانوار به روش خود تکمیلی انجام می‌شود. همچنین در این طرح حوزه‌های خانوارهای نمونه از چارچوب سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵ انتخاب و فهرست برداری مجدد قبل از زمان اجرای طرح در پاییز ۹۸ انجام شده است.

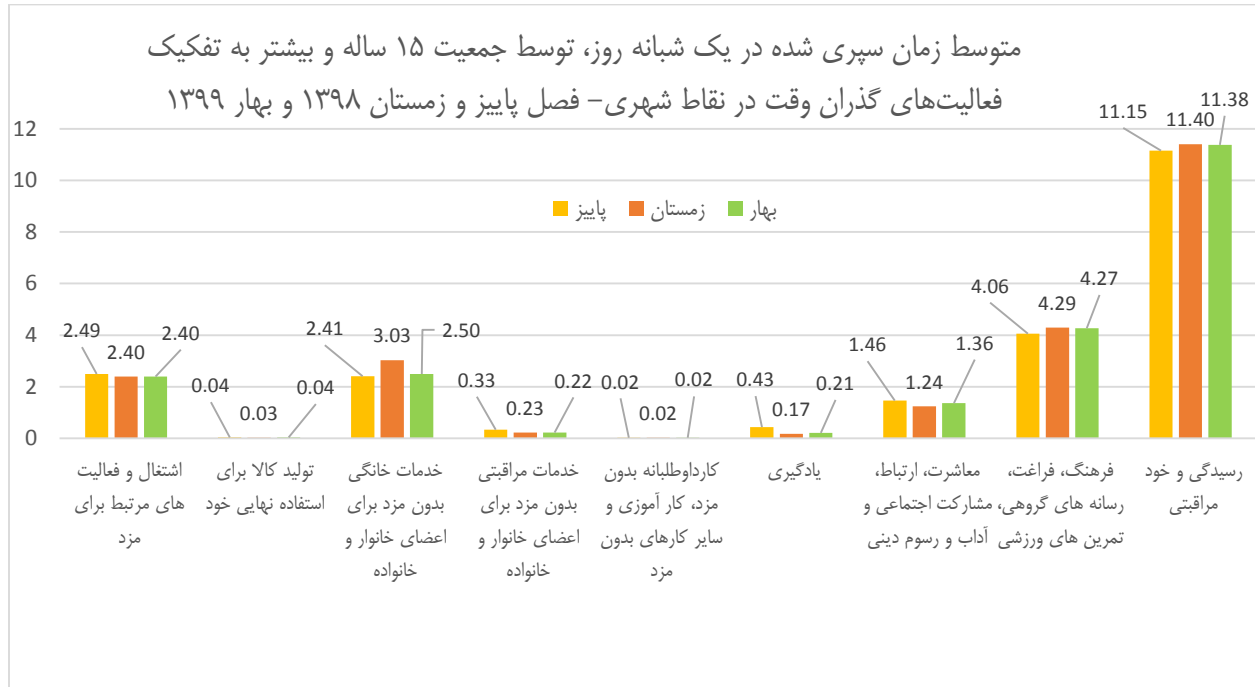
طبقه بندی فعالیت‌های گذران وقت براساس «طبقه بندی بین المللی فعالیت‌ها برای آمارهای گذران وقت (ICATUS- ۲۰۱۶)» انجام شده است.

یافته‌های طرح

بررسی الگوی گذران وقت افراد ۱۵ ساله و بیشتر در مناطق شهری کشور در فصل بهار ۹۹ و مقایسه آن با دو فصل پاییز و زمستان در سال ۹۸ در جدول ۱ نشان داده شده است:

جدول ۱: متوسط زمان سپری شده در یک شبانه روز، توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر به تفکیک گروه‌های فعالیت گذران وقت بر حسب جنس در مناطق شهری کشور- پاییز و زمستان ۹۸ و بهار ۹۹

متوسط زمان هر فعالیت (دقیقه / ساعت)									گروه های فعالیت گذران وقت
زن			مرد			مرد و زن			
بهار	زمستان	پاییز	بهار	زمستان	پاییز	بهار	زمستان	پاییز	
۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	کل
۰/۳۵	۰/۳۶	۰/۴۳	۴/۴۸	۴/۴۶	۵/۰۲	۲/۴۰	۲/۴۰	۲/۴۹	اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد
۰/۰۵	۰/۰۳	۰/۰۶	۰/۰۴	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۴	۰/۰۳	۰/۰۴	تولید کالا برای استفاده نهایی خود
۴/۴۴	۵/۰۶	۴/۲۶	۰/۵۲	۰/۵۷	۰/۵۲	۲/۵۰	۳/۰۳	۲/۴۱	خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۳۳	۰/۳۵	۰/۴۸	۰/۱۱	۰/۱۱	۰/۱۶	۰/۲۲	۰/۲۳	۰/۳۳	خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۲	کارداوطلبانه بدون مزد، کار آموزی و سایر کارهای بدون مزد
۰/۲۲	۰/۱۸	۰/۴۴	۰/۱۹	۰/۱۶	۰/۴۲	۰/۲۱	۰/۱۷	۰/۴۳	یادگیری
۱/۴۷	۱/۳۰	۱/۵۴	۱/۲۵	۱/۱۹	۱/۳۹	۱/۳۶	۱/۲۴	۱/۴۶	معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی
۴/۰۸	۴/۰۵	۳/۵۶	۴/۴۷	۴/۵۴	۴/۱۷	۴/۲۷	۴/۲۹	۴/۰۶	فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی
۱۱/۴۵	۱۱/۴۵	۱۱/۲۲	۱۱/۳۲	۱۱/۳۴	۱۱/۰۸	۱۱/۳۸	۱۱/۴۰	۱۱/۱۵	رسیدگی و خود مراقبتی

بررسی نتایج نشان می‌دهد که متوسط بیش‌ترین زمان صرف شده در شبانه‌روز به ترتیب مربوط به گروه فعالیت:

«رسیدگی و خودمراقبتی (شامل خوابیدن، خوردن و آشامیدن، مراقبت‌های بهداشتی - پزشکی، سفر مرتبط با فعالیت‌های رسیدگی و خودمراقبتی و ...)» با ۱۱ ساعت و ۳۸ دقیقه، «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی (شامل بازدید از، رویدادهای / مکان‌های فرهنگی، تفریحی و ورزشی، سرگرمی‌ها، شرکت در ورزش‌ها، استفاده از رسانه‌های گروهی، مطالعه در اوقات فراغت، تماشا تلویزیون، گوش دادن به رادیو، سفر مرتبط با فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی و تمرین‌های ورزشی و ...)» با ۴ ساعت و ۲۷ دقیقه، «خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده (شامل تهیه و آماده کردن غذا، تمیز کردن خانه، خرید کردن برای اعضای خانوار، نگهداری از گل و گیاه و حیوان خانگی و ...)» با ۲ ساعت و ۵۰ دقیقه، «اشتغال و فعالیت‌های مرتبط برای مزد (شامل اشتغال در شرکت‌ها، نهادهای دولتی و مؤسسات غیرانتفاعی، اشتغال در بنگاه‌های اقتصادی خانگی تولید کالاها، اشتغال در خانوارها و بنگاه‌های اقتصادی خانگی ارائه خدمات، فعالیت‌های فرعی و وقفه‌های مرتبط با شغل، جستجوی شغل، راه اندازی شغل، سفر و تردد مرتبط با شغل و ...)» با ۲ ساعت و ۴۰ دقیقه، «معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی (صحبت کردن، شرکت در رویدادهای اجتماعی / فرهنگی جامعه، نقش داشتن در مسئولیت‌های مربوط به شهروندی، آداب و رسوم دینی، سفر تفریحی - زیارتی و ...)» با ۱ ساعت و ۳۶ دقیقه

بوده است. همچنین کمترین زمان صرف شده در شبانه‌روز مربوط به «کار داوطلبانه بدون مزد، کارآموزی و سایر کارهای بدون مزد» با ۲ دقیقه است.

در بین مردان، بعد از فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی»، متوسط بیش‌ترین زمان صرف شده در شبانه‌روز به ترتیب مربوط به گروه فعالیت، «اشتغال و فعالیت‌های مرتبط برای مزد» با ۴ ساعت و ۴۸ دقیقه، «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۴ ساعت و ۴۷ دقیقه و « معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی» با ۱ ساعت و ۲۵ دقیقه بوده است.

در بین زنان، متوسط بیش‌ترین زمان صرف شده بعد از رسیدگی و خودمراقبتی، به ترتیب مربوط به گروه فعالیت، «خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده» با ۴ ساعت و ۴۴ دقیقه و «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۴ ساعت و ۸ دقیقه در رتبه بعدی قرار دارد.

مقایسه الگوی گذران وقت بین مردان و زنان گویای این مطلب است که زنان نسبت به مردان در یک شبانه‌روز بیش از ۳ ساعت و نیم وقت بیشتری به خدمات خانگی بدون مزد و بیش از ۴ ساعت زمان کمتری به فعالیت‌های مرتبط برای مزد اختصاص می‌دهند.

مقایسه الگوی گذران وقت فصل بهار ۹۹ با فصل پاییز ۹۸ نشان می‌دهد خدمات خانگی بدون مزد به طور متوسط ۹ دقیقه و فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی» ۲۳ دقیقه و «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۲۱ دقیقه در بهار نسبت به فصل پاییز زمان بیشتری و فعالیت «معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی» با ۱۰ دقیقه و یادگیری با ۲۲ دقیقه و خدمات مراقبتی بدون مزد و فالیست اشتغال و فعالیت‌های مرتبط برای مزد ۱۱ دقیقه زمان بیشتری به خود اختصاص داده است.

مقایسه الگوی گذران وقت فصل بهار ۹۹ با فصل زمستان ۹۸ نشان می‌دهد خدمات خانگی بدون مزد به طور متوسط ۱۳ دقیقه و فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی» و «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۲ دقیقه نسبت به فصل زمستان زمان کمتری و فعالیت «معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی» با ۱۲ دقیقه و یادگیری با ۴ دقیقه زمان بیشتری به خود اختصاص داده است.

جدول ۲: متوسط زمان سپری شده در یک شبانه روز، توسط جمعیت ۲۴-۱۵ و ۲۹-۱۵ ساله به تفکیک گروه های فعالیت

گذران وقت بر حسب جنس در مناطق شهری کشور: بهار ۱۳۹۹ (دقیقه / ساعت)

۱۵-۲۹			۱۵-۲۴			گروه های فعالیت گذران وقت
زن	مرد	مرد و زن	زن	مرد	مرد و زن	
۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	کل
۰/۴۳	۳/۴۵	۲/۱۳	۰/۲۴	۲/۳۴	۱/۳۱	اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد
۰/۰۳	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۳	تولید کالا برای استفاده نهایی خود
۳/۱۹	۰/۳۶	۱/۵۹	۲/۴۰	۰/۳۳	۱/۳۴	خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۴۱	۰/۰۵	۰/۲۳	۰/۳۰	۰/۰۴	۰/۱۷	خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۱	۰/۰۳	۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۰۲	کارداوطلبانه بدون مزد، کار آموزی و سایر کارهای بدون مزد
۱/۲۳	۱/۰۸	۱/۱۶	۲/۰۹	۱/۴۲	۱/۵۵	یادگیری
۱/۲۹	۱/۱۵	۱/۲۲	۱/۲۸	۱/۱۷	۱/۲۲	معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی
۴/۲۸	۵/۲۸	۴/۵۸	۴/۴۷	۵/۵۸	۵/۲۴	فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی
۱۱/۵۲	۱۱/۳۷	۱۱/۴۵	۱۱/۵۸	۱۱/۴۸	۱۱/۵۲	رسیدگی و خود مراقبتی

بررسی الگوی فعالیت گذران وقت جوانان ۲۴-۱۵ ساله نشان می دهد که، بعد از گروه فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی»، متوسط بیشترین زمان صرف شده در شبانه روز مربوط می شود به گروه های فعالیت، «فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی» با ۵ ساعت و ۲۴ دقیقه، «یادگیری» با ۱ ساعت و ۵۵ دقیقه «خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده» با ۱ ساعت و ۳۴ دقیقه و «اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد» با ۱ ساعت و ۳۱ دقیقه بوده است. همچنین کمترین زمان صرف شده در شبانه روز مربوط به «کار داوطلبانه بدون مزد، کارآموزی و سایر کارهای بدون مزد» با ۲ دقیقه و «تولید کالا برای استفاده نهایی خود» با ۳ دقیقه است.

بررسی الگوی فعالیت گذران وقت گروه سنی ۲۹-۱۵ ساله نشان می دهد که، بعد از گروه فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی»، متوسط بیشترین زمان صرف شده در شبانه روز مربوط به گروه های فعالیت، «فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی» با ۴ ساعت و ۵۸، «اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد» با ۲ ساعت و ۱۳ دقیقه بوده است. همچنین کمترین زمان صرف شده در شبانه روز مربوط به «کار داوطلبانه بدون مزد، کارآموزی و سایر کارهای بدون مزد» و «تولید کالا برای استفاده نهایی خود» با ۲ دقیقه است.

مقایسه الگوی گذران وقت دو گروه سنی ۱۵-۲۴ و ۱۵-۲۹ ساله نشان می‌دهد، در فعالیت «یادگیری» ۱۵-۲۴ ساله‌ها ۳۹ دقیقه و در فعالیت «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» ۲۶ دقیقه زمان بیشتری نسبت به ۱۵-۲۹ ساله‌ها در یک شبانه روز صرف می‌کنند در مقابل ۱۵-۲۹ ساله‌ها در فعالیت «اشتغال و فعالیت‌های مرتبط برای مزد» ۴۲ دقیقه و «خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده» ۲۵ دقیقه زمان بیشتری نسبت به ۱۵-۲۴ ساله در یک شبانه روز اختصاص می‌دهند.

جدول ۳: متوسط زمان سپری شده در یک شبانه روز، توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر به تفکیک گروه‌های فعالیت گذران

وقت در یک شبانه روز بر حسب وضع فعالیت اقتصادی در مناطق شهری کشور: بهار ۱۳۹۹

غیر فعال			فعال از نظر اقتصادی			کل	گروه‌های فعالیت گذران وقت
سایر	دارای درآمد بدون کار	محصل	خانه دار	بیکار	شاغل		
۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	کل
۰/۰۱	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۱۹	۷/۱۰	۲/۴۰	اشتغال و فعالیت‌های مرتبط برای مزد
۰/۰۱	۰/۰۷	۰/۰۲	۰/۰۵	۰/۰۳	۰/۰۴	۰/۰۴	تولید کالا برای استفاده نهایی خود
۰/۵۶	۲/۱۹	۱/۱۲	۵/۲۶	۱/۴۴	۱/۰۷	۲/۵۰	خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۱۱	۰/۱۰	۰/۰۶	۰/۴۲	۰/۰۹	۰/۱۳	۰/۲۲	خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۰	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۷	۰/۰۱	۰/۰۲	کار داوطلبانه بدون مزد، کار آموزی و سایر کارهای بدون مزد
۰/۴۷	۰/۰۱	۳/۱۸	۰/۰۲	۰/۲۱	۰/۰۲	۰/۲۱	یادگیری
۱/۲۸	۲/۱۸	۱/۱۷	۱/۵۱	۱/۳۹	۱/۱۲	۱/۳۶	معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی
۶/۵۸	۶/۲۸	۵/۵۶	۴/۰۳	۷/۰۵	۳/۲۱	۴/۲۷	فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی
۱۳/۳۷	۱۲/۳۵	۱۲/۰۷	۱۱/۴۸	۱۲/۳۴	۱۰/۴۹	۱۱/۳۸	رسیدگی و خود مراقبتی

در بین شاغلان، بعد از گروه فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی»، متوسط بیش‌ترین زمان صرف شده در شبانه‌روز مربوط به گروه فعالیت، «اشتغال و فعالیت‌های مرتبط برای مزد» با ۷ ساعت و ۱۰ دقیقه و «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۳ ساعت و ۲۱ دقیقه و کمترین زمان صرف شده در شبانه‌روز مربوط به «کار داوطلبانه بدون مزد، کارآموزی و سایر کارهای بدون مزد» با ۱ دقیقه بوده است.

برای جمعیت بیکار نیز بعد از گروه فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی» گروه فعالیت، «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۷ ساعت و ۵ دقیقه و «خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده» با ۱ ساعت و ۴۴ دقیقه بیش‌ترین و «تولید کالا برای استفاده نهایی خود» با ۳ دقیقه کم‌ترین زمان صرف شده را به خود اختصاص داده است.

در بین جمعیت غیرفعال، خانه‌داران بعد از گروه فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی»، متوسط بیش‌ترین زمان صرف شده در شبانه‌روز را به گروه فعالیت، «خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده» با ۵ ساعت و ۲۶ دقیقه و «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۴ ساعت و ۳ دقیقه و کم‌ترین زمان صرف شده در شبانه‌روز را به «یادگیری» و «کار داوطلبانه بدون مزد و کارآموزی» با ۲ دقیقه اختصاص داده‌اند.

برای جمعیت محصل نیز بعد از گروه فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی» گروه فعالیت، «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۵ ساعت و ۵۶ دقیقه و «یادگیری» با ۳ ساعت و ۱۸ دقیقه بیش‌ترین و کم‌ترین زمان صرف شده مربوط به «کار داوطلبانه بدون مزد، کارآموزی و سایر کارهای بدون مزد» و «تولید کالا برای استفاده نهایی خود» با ۲ دقیقه بوده است. افرادی که دارای درآمد بدون کار هستند بعد از گروه فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی»، بیش‌ترین زمان خود در یک شبانه‌روز را صرف فعالیت «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۶ ساعت و ۲۸ دقیقه و «خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده» با ۲ ساعت و ۱۹ دقیقه و کم‌ترین زمان را صرف فعالیت «یادگیری» با ۱ دقیقه کرده‌اند.

مقایسه الگوی گذران وقت بین شاغلان و بیکاران گویای این مطلب است که بیکاران نسبت به شاغلان در یک شبانه‌روز وقت بیشتری به فعالیت «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی»، «خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده»، «رسیدگی و خود مراقبتی»، «معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب‌ور سوم دینی» و «یادگیری» اختصاص

می‌دهند

جدول ۴: متوسط زمان سپری شده در یک شبانه روز، توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر به تفکیک گروه‌های

فعالیت گذران وقت بر حسب وضع سواد در مناطق شهری کشور: بهار ۱۳۹۹

(دقیقه / ساعت)

بی سواد	باسواد	گروه های فعالیت گذران وقت
۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	مرد و زن
۰/۵۳	۲/۵۴	اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد
۰/۰۴	۰/۰۴	تولید کالا برای استفاده نهایی خود
۳/۲۰	۲/۴۶	خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۱۳	۰/۲۳	خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۱	۰/۰۲	کارداوطلبانه بدون مزد، کار آموزی و سایر کارهای بدون مزد
۰/۰۰	۰/۲۳	یادگیری
۲/۰۹	۱/۳۲	معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی
۴/۵۹	۴/۲۳	فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی
۱۲/۲۱	۱۱/۳۳	رسیدگی و خود مراقبتی

بررسی الگوی گذران وقت افراد باسواد ۱۵ ساله و بیشتر گویای آن است که، بیشترین زمان صرف شده در شبانه‌روز بعد از گروه فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی» به گروه فعالیت، «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۴ ساعت و ۲۳ دقیقه، فعالیت «اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد» با ۲ ساعت و ۵۴ دقیقه و «خدمات خانگی بدون مزد» با ۲ ساعت و ۴۶ دقیقه بوده‌است.

افراد بی سواد بعد از گروه فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی»، بیشترین زمان خود در یک شبانه‌روز را صرف فعالیت «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۴ ساعت و ۵۹ دقیقه، «خدمات خانگی بدون مزد» با ۳ ساعت و ۲۰ دقیقه و فعالیت «معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی» با ۲ ساعت و ۹ دقیقه کرده است.

مقایسه الگوی گذران وقت در بین افراد باسواد و بی‌سواد نشان می‌دهد که در بین فعالیت‌های نه‌گانه گذران وقت، افراد باسواد در گروه فعالیت «اشتغال و فعالیت‌های مرتبط برای مزد» حدود ۲ ساعت، «یادگیری» ۲۳ دقیقه و در فعالیت «خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده» ۱۰ دقیقه در یک شبانه‌روز زمان بیشتری نسبت به افراد بی سواد صرف می‌کنند.

جدول ۵: متوسط زمان سپری شده در یک شبانه روز، توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر به تفکیک گروه های فعالیت گذران وقت بر حسب نوع روز تعطیل و غیر تعطیل در مناطق شهری کشور: بهار ۱۳۹۹ (دقیقه / ساعت)

متوسط زمان هر فعالیت		گروه های فعالیت گذران وقت
تعمیل	غیر تعطیل	
۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	مرد و زن
۲/۵۹	۱/۵۱	اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد
۰/۰۴	۰/۰۵	تولید کالا برای استفاده نهایی خود
۲/۴۸	۲/۵۳	خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۲۲	۰/۲۳	خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۲	۰/۰۳	کارداوطلبانه بدون مزد، کار آموزی و سایر کارهای بدون مزد
۰/۲۲	۰/۱۸	یادگیری
۱/۳۲	۱/۴۶	معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی
۴/۲۲	۴/۳۹	فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی
۱۱/۲۹	۱۲/۰۱	رسیدگی و خود مراقبتی

شیوه فعالیت های گذران وقت افراد در روزهای تعطیل و غیر تعطیل نشان می دهد افراد ۱۵ ساله بیشتر ساکن در مناطق شهری، در روزهای تعطیل بطور متوسط ۳۲ دقیقه به فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی»، ۱۷ دقیقه به «فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی» و ۱۴ دقیقه به «معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی» زمان بیشتری را نسبت به روزهای غیر تعطیل اختصاص داده اند.

جدول ۶: متوسط زمان سپری شده در یک شبانه روز، توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر به تفکیک گروه های فعالیت گذران وقت بر حسب وضع زناشویی در مناطق شهری کشور: بهار ۱۳۹۹

متوسط زمان هر فعالیت (دقیقه / ساعت)				گروه های فعالیت گذران وقت
دارای همسر	بی همسر بر اثر فوت	بی همسر بر اثر طلاق	هرگز ازدواج نکرده	
۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	۲۴/۰۰	مرد وزن
۲/۵۷	۰/۲۴	۳/۰۷	۲/۲۳	اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد
۰/۰۵	۰/۰۷	۰/۰۴	۰/۰۲	تولید کالا برای استفاده نهایی خود
۳/۱۴	۳/۳۶	۳/۲۰	۱/۱۹	خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۲۹	۰/۰۸	۰/۱۰	۰/۰۷	خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۰۲	کارداوطلبانه بدون مزد، کار آموزی و سایر کارهای بدون مزد
۰/۰۲	۰/۰۴	۰/۰۶	۱/۲۲	یادگیری
۱/۳۷	۲/۲۴	۱/۳۰	۱/۱۹	معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی
۴/۰۲	۴/۵۰	۴/۱۹	۵/۳۸	فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی
۱۱/۳۱	۱۲/۲۵	۱۱/۲۳	۱۱/۴۸	رسیدگی و خود مراقبتی

نتایج طرح نشان می دهد افراد دارای همسر بعد از فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی» بیشترین وقت خود را صرف فعالیت های «فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی» با ۴ ساعت ۲ دقیقه و «خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده» با ۳ ساعت ۱۴ دقیقه و «اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد» با ۲ ساعت و ۵۷ دقیقه کرده است.

افراد بی همسر بر اثر فوت همسر، بعد از فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی» بیشترین وقت خود را به فعالیت های «فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی» با ۴ ساعت ۵۰ دقیقه و «خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده» با ۳ ساعت ۳۶ دقیقه و «معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی» با ۲ ساعت و ۲۴ دقیقه اختصاص داده است.

افراد بی همسر بر اثر طلاق، بعد از فعالیت «رسیدگی و خود مراقبتی» بیشترین وقت خود را صرف فعالیت های «فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی» با ۴ ساعت ۱۹ دقیقه و «خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده» با ۳ ساعت ۲۰ دقیقه و «اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد» با ۳ ساعت و ۷ دقیقه کرده است.

افراد هرگز ازدواج نکرده بیشترین زمان را در یک شبانه‌روز پس از فعالیت‌های «رسیدگی و خود مراقبتی» به فعالیت‌های گروه «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۵ ساعت و ۳۸ دقیقه و «اشتغال و فعالیت‌های مرتبط برای مزد» با ۲ ساعت و ۲۳ دقیقه اختصاص داده است.

مقایسه الگوی گذران وقت افراد دارای همسر و افراد هرگز ازدواج نکرده در فصل بهار نشان می‌دهد که افراد ازدواج نکرده نسبت به افراد دارای همسر ۱ ساعت ۲۰ دقیقه زمان بیشتری صرف یادگیری و همچنین به طور متوسط ۱ ساعت و ۳۶ دقیقه به فعالیت «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» وقت بیشتری صرف می‌کنند. در حالی که افراد دارای همسر نسبت به افراد ازدواج نکرده نزدیک به ۲ ساعت زمان بیشتری صرف فعالیت خدمات خانگی بدون مزد و همچنین ۱۸ دقیقه به فعالیت معاشرت و ۳۴ دقیقه به فعالیت اشتغال وقت بیشتری در یک شبانه‌روز اختصاص داده‌اند.

جدول ۷: متوسط زمان سپری شده در یک شبانه‌روز در فضای مجازی توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر به تفکیک گروه‌های فعالیت گذران وقت و فراوانی نسبی افراد شرکت کننده در هر گروه فعالیت گذران وقت در مناطق شهری کشور: بهار ۱۳۹۹

فراوانی نسبی افراد شرکت کننده در هر گروه فعالیت گذران وقت (درصد)	متوسط زمان هر فعالیت در فضای مجازی (دقیقه/ساعت)	گروه های فعالیت گذران وقت
-	۰/۴۱	مرد وزن
۱/۸	۰/۰۱	اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد
۰/۰	۰/۰۰	تولید کالا برای استفاده نهایی خود
۰/۱	۰/۰۰	خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۲	۰/۰۰	خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰	۰/۰۰	کارداوطلبانه بدون مزد، کار آموزی و سایر کارهای بدون مزد
۲/۰	۰/۰۳	یادگیری
۸/۳	۰/۰۶	معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی
۳۲/۲	۰/۳۱	فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی
۰/۰	۰/۰۰	رسیدگی و خود مراقبتی

جدول ۷ نشان می‌دهد، متوسط زمان سپری شده در یک شبانه‌روز در فضای مجازی توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر، ۴۱ دقیقه بوده است که بیش‌ترین زمان صرف شده در گروه‌های فعالیت گذران وقت مربوط به گروه «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۳۱ دقیقه بوده است که فقط ۳۲ درصد افرادی که این فعالیت را انجام داده‌اند اعلام کرده‌اند از فضای مجازی برای انجام آن استفاده کرده‌اند.

جدول ۸: متوسط ساعات سپری شده در یک شبانه‌روز توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر برای فعالیت‌های مختلف برحسب گروه‌های فعالیت گذران وقت به تفکیک داشتن هدف یا بدون هدف کسب درآمد از انجام فعالیت اصلی در مناطق شهری: بهار ۱۳۹۹ (دقیقه / ساعت)

بدون هدف کسب درآمد	با هدف کسب درآمد	گروه های فعالیت گذران وقت
۲۱/۲۰	۲/۴۰	مرد وزن
۰/۰۰	۲/۴۰	اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد
۰/۰۴	۰/۰۰	تولید کالا برای استفاده نهایی خود
۲/۵۰	۰/۰۰	خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۲۲	۰/۰۰	خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۲	۰/۰۰	کارداوطلبانه بدون مزد، کار آموزی و سایر کارهای بدون مزد
۰/۲۱	۰/۰۰	یادگیری
۱/۳۶	۰/۰۰	معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی
۴/۲۷	۰/۰۰	فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی
۱۱/۳۸	۰/۰۰	رسیدگی و خود مراقبتی

بررسی متوسط زمان صرف شده در یک شبانه‌روز برای این که فعالیت اصلی با هدف کسب یا بدون هدف کسب درآمد توسط جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر انجام شده، گویای این مطلب است که بطور متوسط ۲ ساعت و ۴۰ دقیقه از وقت مردم صرف فعالیت اشتغال شده است. ۲۱ ساعت و ۲۰ دقیقه از وقت یک شبانه روز مردم صرف کار بدون مزد شده است که بیش‌ترین زمان به فعالیت «رسیدگی و خودمراقبتی» با ۱۱ ساعت و ۳۸ دقیقه و بعد از آن به فعالیت «فرهنگ، فراغت، رسانه‌های گروهی، تمرین‌های ورزشی» با ۴ ساعت و ۲۷ دقیقه بوده است.

جدول ۹: متوسط ساعات سپری شده در یک شبانه روز توسط افراد ۱۵ ساله و بیشتر برای فعالیت‌های مختلف برحسب گروه‌های فعالیت گذران وقت به تفکیک کسانی که فعالیت اصلی برای آن‌ها انجام شده است در مناطق شهری کشور: بهار ۱۳۹۹ (دقیقه / ساعت)

کسانی که فعالیت اصلی برای آن‌ها انجام شده است						کل	گروه های فعالیت گذران وقت
موسسات ونهادهای جمعی وخیریه	محل کار	سایر افراد	دوستان	اعضای خانوار	خود		
۰/۰۰	۲/۴۰	۰/۰۶	۰/۰۴	۲/۵۰	۱۸/۱۹	۲۴/۰۰	مرد و زن
۰/۰۰	۲/۴۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۲/۴۰	اشتغال و فعالیت های مرتبط برای مزد
۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۴	تولید کالا برای استفاده نهایی خود
۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۲	۰/۰۰	۲/۱۷	۰/۳۱	۲/۵۰	خدمات خانگی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۱۹	۰/۰۳	۰/۲۲	خدمات مراقبتی بدون مزد برای اعضای خانوار و خانواده
۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۲	کارداوطلبانه بدون مزد، کار آموزی و سایر کارهای بدون مزد
۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۲۰	۰/۲۱	یادگیری
۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۲	۰/۰۳	۰/۰۷	۱/۲۴	۱/۳۶	معاشرت، ارتباط، مشارکت اجتماعی و آداب و رسوم دینی
۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۱	۰/۰۴	۴/۲۱	۴/۲۷	فرهنگ، فراغت، رسانه های گروهی، تمرین های ورزشی
۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۱۱/۳۸	۱۱/۳۸	رسیدگی و خود مراقبتی

متوسط ساعات سپری شده در یک شبانه روز توسط افراد ۱۵ ساله و بیشتر برای فعالیت‌های مختلف برحسب گروه‌های فعالیت گذران وقت به تفکیک کسانی که فعالیت اصلی برای آن‌ها انجام شده است، نشان می‌دهد ۱۸ ساعت و ۱۹ دقیقه از وقت مردم صرف فعالیت‌های مربوط به خود می‌شود، ۲ ساعت و ۵۰ دقیقه برای اعضای خانوار و ۴ دقیقه برای دوستان، ۶ دقیقه برای سایر افراد و ۲ ساعت و ۴۰ دقیقه برای محل کار وقت صرف می‌کنند.

تعاریف و مفاهیم

خانوار معمولی

از چند نفر تشکیل می‌شود که با هم در یک اقامتگاه زندگی می‌کنند، با یکدیگر هم‌خرج هستند و معمولاً با هم غذا می‌خورند. در مواردی خانوار معمولی، می‌تواند یک نفره باشد.

خانوار معمولی ساکن

خانواری که در اقامتگاه ثابت (مکان‌های محل سکونت ساخته شده از مصالح سخت و نیز چادر ثابت، آلونک، کپر و...) سکونت دارد، «خانوار معمولی ساکن» نامیده می‌شود.

خانوار گروهی

مجموعه افرادی که تمام یا اغلب آنان به دلیل دارا بودن شرایط خاص (به‌طور عمده داشتن ویژگی مشترک) اقامتگاه مشترکی را برای سکونت خود انتخاب کرده‌اند و به طور مشترک امور زندگی در آن اقامتگاه را اداره می‌کنند خانوار گروهی نامیده می‌شود.

سن

منظور از سن، تعداد سال‌های کاملی است که از زمان تولد فرد گذشته است.

گروه فعالیت گذران وقت

کلیه‌ی فعالیت‌هایی که فرد در طول یک شبانه‌روز انجام می‌دهد براساس طبقه‌بندی بین‌المللی فعالیت‌ها برای آمارهای گذران وقت ICATUS [۱] به ۹ گروه اصلی تقسیم می‌شوند.

کار: آن دسته از فعالیت‌های اقتصادی (فکری و یا بدنی) که به منظور کسب درآمد (نقدی یا غیرنقدی) صورت پذیرد و هدف آن تولید کالا یا ارائه خدمت باشد، کار محسوب می‌شود.

وضع فعالیت

در این آمارگیری، وضع فعالیت افراد در ۷ روز پیش از مراجعه مأمور آمارگیری مورد نظر است. هریک از افراد از این نظر و با توجه به تعریف کار، در یکی از گروه‌های زیر قرار می‌گیرند:

جمعیت فعال اقتصادی

تمام افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر که در طی ۷ روز قبل از آمارگیری در تولید کالا و خدمات مشارکت داشته (شاغل) و یا از قابلیت مشارکت برخوردار بوده‌اند (بیکار) جمعیت فعال اقتصادی محسوب می‌شوند.

شاغل: تمام افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر که مطابق با تعریف کار در ۷ روز پیش از مراجعه مأمور آمارگیری حداقل یک ساعت کار کرده، هر چند در شغل معمول خود کار نکرده باشند، شاغل محسوب می‌شوند. علاوه بر این، افراد دارای شرایط زیر نیز شاغل به حساب می‌آیند:

- افرادی که دارای شغلی هستند ولی در ۷ روز پیش از مراجعه مأمور آمارگیری حداقل یک ساعت کار نکرده‌اند.

- افرادی که در فعالیت‌های کشاورزی برای خود کار می‌کنند و به دلیل فصلی بودن کارشان در ۷ روز پیش از مراجعه مأمور آمارگیری کار نکرده‌اند.

- افرادی که به دلیل نوبتی بودن کارشان در ۷ روز پیش از مراجعه مأمور آمارگیری سرکار خود نرفته‌اند.

- افرادی که از سازمان محل کار خود بورسیه تحصیلی گرفته‌اند و مشغول به تحصیل هستند و به این دلیل در ۷ روز پیش از مراجعه مأمور آمارگیری کار نکرده‌اند.
- افرادی که به دلیل مرخصی، تعطیلات، بیماری و مسافرت و... در ۷ روز پیش از مراجعه مأمور آمارگیری سرکار خود نرفته‌اند.
- افرادی که به دلایلی نظیر تغییرات موقت سازمانی یا خرابی دستگاه‌ها و ماشین‌آلات، نداشتن مشتری یا سفارش کار به طور موقت سرکار نرفته‌اند.
- افرادی که از کار خود معلق شده‌اند ولی پیوند رسمی شغلی دارند.
- بیکار:** تمام افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر که در ۷ روز پیش از مراجعه مأمور آمارگیری حداقل یک ساعت کار نکرده‌اند و دارای شغلی نیز نبوده‌اند در صورت داشتن دو شرط زیر بیکار محسوب می‌شوند.
- ۱- در ۳۰ روز گذشته برای جستجوی کار، اقدامات مشخصی را نظیر ثبت نام یا پیگیری در مؤسسات کاریابی، پرس و جو از دوستان، تماس با کارفرمایان، مطالعه آگهی‌های استخدامی و... انجام داده باشند.
- ۲- آماده به کار باشند، یعنی طی یک دوره ۱۵ روزه شامل ۷ روز گذشته و ۷ روز آینده آمادگی شروع کار را داشته باشند.
- همچنین افراد زیر بیکار محسوب شده‌اند:
- در انتظار شروع کار جدید هستند، یعنی برای آنان کاری مهیا شده و قرار است در آینده به آن کار مشغول شوند و نیز آماده به کار (طبق تعریف) هستند.
- در انتظار بازگشت به شغل قبلی و نیز آماده به کار (طبق تعریف) هستند. منظور از «در انتظار بازگشت به شغل قبلی» این است که فرد قبلاً دارای کار بوده و به دلایلی کار خود را از دست داده و پیوند رسمی شغلی ندارد ولی در انتظار بازگشت به شغل خود بسر می‌برد.
- جمعیت غیرفعال اقتصادی**
- تمام افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر که در طی ۷ روز قبل از آمارگیری در هیچ یک از دو گروه شاغلان و بیکاران قرار نمی‌گیرند جمعیت غیرفعال اقتصادی محسوب می‌شوند.
- محصل:** افرادی که شاغل یا بیکار نباشند و طبق برنامه‌های آموزش رسمی کشور در حال تحصیل هستند یا در خارج از کشور مشغول به تحصیل می‌باشند.
- دارای درآمد بدون کار:** کسانی که شاغل، بیکار (جویای کار) و محصل محسوب نمی‌شوند و دارای درآمد حاصل از بازنشستگی، املاک و مستغلات، سود سهام، سپرده‌ها و... هستند، دارای درآمد بدون کار محسوب می‌شوند.
- خانه‌دار:** خانه‌دار به کسانی گفته می‌شود که شاغل، بیکار (جویای کار)، محصل و دارای درآمد بدون کار به حساب نمی‌آیند و مشغول انجام وظایف خانه‌داری هستند.
- سایر: کسانی که در هیچ‌یک از گروه‌های بالا قابل طبقه‌بندی نیستند، در گروه سایر قرار می‌گیرند.
- با سواد:**
- کسانی که می‌توانند به فارسی یا هر زبان دیگری متن ساده‌ای را بخوانند و بنویسند خواه مدرک رسمی داشته یا نداشته باشند، باسواد تلقی می‌شوند.
- همه محصلان از جمله نوآموزان سال اول ابتدایی و سوادآموزان نهضت سوادآموزی نیز باسواد به حساب می‌آیند.

وضع زناشویی

دارای همسر: زنان یا مردانی که عقد ازدواج دائم و یا موقت بسته‌اند، اعم از این که در هنگام آمارگیری با همسر خود زندگی مشترک داشته یا نداشته باشند، دارای همسر محسوب می‌شوند.

بی‌همسر بر اثر فوت همسر: زنان یا مردانی که همسرشان فوت کرده است و تا زمان آمارگیری مجدداً ازدواج نکرده‌اند، بی‌همسر بر اثر فوت همسر شناخته می‌شوند.

بی‌همسر بر اثر طلاق: زنان یا مردانی که از همسر خود بر اثر طلاق جدا شده و تا زمان آمارگیری مجدداً ازدواج نکرده‌اند، بی‌همسر بر اثر طلاق تلقی می‌شوند.

هرگز ازدواج نکرده: زنان یا مردانی که تا زمان آمارگیری همسر اختیار نکرده‌اند، هرگز ازدواج نکرده شناخته می‌شوند. زنان یا مردانی که نامزد شده ولی هنوز عقد نکرده‌اند، در این گروه قرار می‌گیرند.

شاخص‌ها

متوسط ساعات هر فعالیت

عبارت است از مجموع زمان صرف شده برای هر گروه فعالیت به تعداد کل افراد جامعه (جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر خانوار)

مجموع ساعات صرف شده در هر گروه فعالیت

$$\text{متوسط ساعات هر گروه فعالیت} = \frac{\text{مجموع ساعات صرف شده در هر گروه فعالیت}}{\text{جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر خانوار}}$$

نسبت افراد شرکت کننده در هر گروه فعالیت

عبارت است از نسبت تعداد افراد شرکت کننده در هر گروه فعالیت به تعداد کل افراد جامعه (جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر خانوار)

$$\text{نسبت افراد شرکت کننده در هر گروه فعالیت} = \frac{\text{افراد شرکت کننده در هر گروه فعالیت}}{\text{جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر خانوار}} \times ۱۰۰$$